

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 534/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 125/2004 a jeho uzneseniami z 20. apríla 2020 a zo 14. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 125/2004 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uzneseniami z 20. apríla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 20. apríla 2020“) a zo 14. mája 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie zo 14. mája 2020“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením sp. zn. 16 C 125/2004 z 29. januára 2013 *„priznal Sťažovateľovi nárok na právnu pomoc, keď ustanovil Centrum právnej pomoci ako právneho zástupcu Sťažovateľa na celé konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C/125/2004“*.

3. Okresný súd 10. januára 2020 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v sume 1 610 €. Keďže súdny poplatok nebol v určenej lehote zaplatený, okresný súd – vyššou súdnou úradníčkou – napadnutým uznesením z 20. apríla 2020 dovolacie konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením zo 14. mája 2020 tak, že sťažnosť zamietol.

4. Sťažovateľ namieta, že okresný súd požadoval zaplatenie súdneho poplatku, *„keď mu bol na základe Uznesenia v rade 1 priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci na cele súdne konanie a v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov... je*

Sťažovateľ ako osoba, ktorej bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, oslobodený od poplatkovej povinnosti“.

5. Sťažovateľ poukazuje na nález sp. zn. II. ÚS 281/2017, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v čase, keď povinnému bol priznaný nárok na právnu pomoc podľa osobitného predpisu, je popretím práva na prístup k súdu a vo svojich dôsledkoch ide o popretie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Podľa sťažovateľa napadnutými uzneseniami došlo k porušeniu „práva... na súdnu ochranu a prístup k spravodlivému súdnemu konaniu bez prieťahov ako takému.

Ďalej zastávame názor, že v prípade, ak je ktorejkoľvek osobe priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci, je veľmi nelogické a nedôvodné predpokladať, že bude objektívne schopná uhradiť súdny poplatok za dovolacie konanie vo výške viac ako tisíc eur. Uvedeným postupom Okresného súdu Bratislava I sa spochybňuje nárok na priznanie právnej pomoci ako taký a nie je zrejmé, z akého dôvodu súd žiadal Sťažovateľa o úhradu súdneho poplatku za dovolacie konanie.“.

6. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo... (sťažovateľa) na súdnu ochranu podľa ustanovenia čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy... a podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/125/2004 porušené bolo.

II. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. 04. 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/125/2004 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

III. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 05. 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C/125/2004 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

IV. (Sťažovateľovi)... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...

V. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť (sťažovateľovi)... trovy právneho zastúpenia v sume 505,51 EUR na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

7. Výšku uplatnenej sumy primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodňuje „*aj vzhľadom na porušenie práva na súdnu ochranu a porušenia zásady zákazu odmietnutia spravodlivosti... “*“.

8. Ústavný súd doručil ústavnú s'ťažnosť okresnému súdu a výzvou z 28. septembra 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej s'ťažnosti.

9. Predseda okresného súdu prípisom sp. zn. 1 SprV 986/2020 zo 16. októbra 2020 doručil ako prílohu k prípisu vyjadrenie zákonnej sudkyne okresného súdu z 9. októbra 2020. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení uviedla skutočnosti, ktoré vyplývajú aj z ústavnej s'ťažnosti, resp. z napadnutých uznesení okresného súdu. Nad rámec týchto skutočností zákonná sudkyňa uviedla:

„Keďže ešte 13. 12. 2018 podal žalobca dovolanie, boli vykonané príslušné úkony v zmysle § 436 CSP úkony k predloženiu dovolania a dňa 13. 11. 2019 bol spis predložený na NS SR s tým, že súdny poplatok za dovolanie nebol žalobcom zaplatený, lebo bol oslobodený od súdnych poplatkov za celé konanie uznesením 16 C 125/2004-13 zo dňa 31. 08. 2004. Spis bol Najvyšším súdom SR vrátený dňa 20. 12. 2019 ako predčasne predložený s tým, že oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov v základnom konaní neplatí bez ďalšieho aj na dovolacie konanie, preto je potrebné žalobcu vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a ak požiada o oslobodenie aj pre dovolacie konanie, rozhodnúť o návrhu. V zmysle uvedeného súd výzvou z 10. 01. 2020 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, na základe ktorej tento podaním doručeným súdu 05. 02. 2020 požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za podané dovolanie. Súd následne uznesením 16 C 125/2004-970 zo dňa 20. 04. 2020 zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, nakoľko tento nebol v určenej lehote po doručení výzvy zaplatený a žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie bola súdu doručená až 6 dní po uplynutí lehoty na jeho zaplatenie. Voči tomuto rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky podal žalobca dňa 24. 04. 2020 s'ťažnosť, na základe ktorej bolo uznesením 16 C 125/2004-983 zo dňa 14. 05. 2020 rozhodnuté o zamietnutí s'ťažnosti žalobcu, keď súd poukázal v odôvodnení na to, že zastavenie konania pre nezaplatenie

súdneho poplatku nie je na úvahe súdu, ale vyplýva z ustanovení zákona o súdnych poplatkoch...“

10. Ústavný súd nedoručoval vyjadrenie zákonnej sudkyne sťažovateľovi na vyjadrenie. Vychádzal z toho, že okresný súd, resp. zákonná sudkyňa okresného súdu vo vyjadrení uviedla len skutočnosti, ktorými rekapituluje postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých uznesení. Tieto skutočnosti uvádza sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, sú vymedzené aj v odôvodneniach napadnutých uznesení okresného súdu, resp. vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

20. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

21. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

22. Právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 dohovoru obsahuje v sebe aj právo na to, aby každá osoba, ktorá má s niekým spor o občianske právo alebo záväzok, mala právo obrátiť sa na súd, aby tento o spore rozhodol. Ide vlastne o právo na prístup na súd (right of access to a court), resp. o právo na súd (right to a court). Z čl. 6 dohovoru, z princípu právneho štátu, zo všeobecne uznávaných právnych princíпов a z princípu medzinárodného práva, ktorý zakazuje odopretie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), možno

vyvodit', že čl. 6 dohovoru sa netýka výlučne priebehu už začatého konania pred súdom, ale zaručuje aj prístup na súd. Článok 6 ods. 1 dohovoru zaručuje teda každému právo na to, aby svoju vec týkajúcu sa civilných práv a záväzkov mohol predložiť súdu (odvolaciemu súdu, dovolaciemu súdu).

23. Európsky súd pre ľudské práva nevyklučuje, že záujem na riadnom výkone spravodlivosti môže ospravedlniť určité finančné obmedzenia prístupu jednotlivca na súd. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok v súvislosti s podaním žaloby (odvolania, dovolania) v civilnom konaní nemôže byť považovaná za obmedzenie práva na prístup na súd, ktoré by bolo samo osebe nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru (Podbielski a PPU Polpure proti Poľsku, FC Mretebi proti Gruzínsku).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z 20. apríla 2020

24. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, všeobecne vyjadreného v časti II tohto uznesenia, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

25. V tejto časti ústavná sťažnosť smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 20. apríla 2020 vydanému vyššou súdnou úradníčkou.

26. Podľa § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

27. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom možno podať sťažnosť, ktorú síce nemožno považovať za riadny opravný prostriedok, ale len prostriedok procesnej obrany – zároveň však sťažnosť je efektívnym prostriedkom procesnej nápravy špecifikovaných uznesení a predstavuje účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru (porovnaj Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, s. 869 a nasl.).

28. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 20. apríla 2020 sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP podal a o tejto sťažnosti rozhodla samosudkyňa okresného súdu napadnutým uznesením zo 14. mája 2020.

29. Uplatnenie právomoci okresného súdu vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu zo 14. mája 2020

30. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu zo 14. mája 2020, ktorým

okresný súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania. Podľa sťažovateľa okresný súd nezohľadnil, že mu bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a bolo mu ustanovené Centrum právnej pomoci (ďalej aj „centrum“) ako právny zástupca. V dôsledku uvedeného rozhodnutia bol oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

31. Okresný súd v napadnutom uznesení zo 14. mája 2020 uviedol, že uznesenie o zastavení dovolacieho konania považoval za vecne správne a riadne odôvodnené. Následne uviedol tieto právne závery:

„Žalobca v podanej sťažnosti namietal formálnosť napadnutého rozhodnutia, avšak súd poukazuje na to, že v zmysle vyššie cit. § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2 písm. e/ z. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch súd v prípade, že poplatok nie je v lehote zaplatený, resp. ak nie je do uplynutia tejto lehoty podaná žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, čo sa v danom prípade nestalo a nebolo to sporované ani žalobcom (lehota na zaplatenie súdneho poplatku uplynula 30. 1. 2020, žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku bola na poštovú prepravu podaná 03. 02. 2020 a súdu doručená 05. 02. 2020), súd má povinnosť konanie zastaviť, teda nie je na úvahe súdu, či konanie zastaví. Aj keď bola žalobcovi na základe oneskorene doručenej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov doručená výzva na zdokladovanie majetkových pomerov, táto neumožňuje prihliadať na zmeškanie lehoty uvedenej v § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2 písm. e/ zákona o súdnych poplatkoch. Zohľadniť okolnosti prípadu a očakávania žalobcu vyplývajúce z doručenej výzvy na zdokladovanie pomerov by bolo možné, ak by bolo zastavenie konania v prípade zmeškania uvedenej lehoty dané na úvahu súdu, avšak ako vyplýva z uvedených ustanovení zákona o súdnych poplatkoch, v tomto prípade súd takúto možnosť nemá. Keďže neboli naplnené podmienky uvedené vo vyššie cit. § 10 ods. 3 z. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pre ktoré by súd zrušil uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd sťažnosť žalobcu zamietol.“

32. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu zo 14. mája 2020 dospel k záveru, že právne závery okresného súdu vo vzťahu k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie sú logické, rešpektujú účel vo veci aplikovaných právnych noriem – predovšetkým príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku a zákona o súdnych poplatkoch. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je dostatočným podkladom pre výrok, ktorým okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa, preto právne závery okresného súdu nie sú zjavne neodôvodnené a ani arbitrárne, a sú tak ústavne akceptovateľné.

33. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že neobstojí argumentácia sťažovateľa, že mu v napadnutom konaní bol poskytnutý nárok na priznanie právnej pomoci. Z uznesenia okresného súdu č. k. 16 C 125/2004-144 z 29. januára 2013 – ktoré sťažovateľ predložil ako prílohu ústavnej sťažnosti – vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 16 C 125/2004-13 z 31. augusta 2004 sťažovateľovi (a spolu s ním aj druhému navrhovateľovi, pozn.) priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Následnými uzneseniami okresný súd ustanovoval právnych zástupcov na zastupovanie v napadnutom konaní. Napokon uznesením z 29. januára 2013 ustanovil sťažovateľovi a ďalšiemu navrhovateľovi „*Centrum právnej pomoci... za právneho zástupcu... pre celé konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 16 C/125/2004*“. Podkladom pre ustanovenie centra za právneho zástupcu pre sťažovateľa bolo uznesenie okresného súdu o oslobodení od súdnych poplatkov.

34. Vychádzajúc z uvedených skutočností, v prípade sťažovateľa nemožno aplikovať § 4 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého od poplatku je oslobodený aj ten, komu bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa osobitného predpisu. Uvedené ustanovenie odkazuje na zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“). Sťažovateľovi v napadnutom konaní nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. Neobstojí ani

odkaz sťažovateľa na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 281/2017-57 zo 6. októbra 2017, keďže v predmetnej veci ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa na tom základe, že bolo zastavené dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. V predmetnej veci ale sťažovateľovi bol rozhodnutím centra priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti v predmetnom dovolacom konaní. Sťažovateľ v aktuálne prerokúvanej veci takéto rozhodnutie nepredložil a ani neargumentuje jeho existenciou.

35. Napadnuté uznesenie okresného súdu zo 14. mája 2020 je založené na právnom názore, že rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov sa nevzťahuje na dovolacie konanie. Ústavný súd tento právny názor nepovažuje za arbitrárny. V tomto smere ústavný súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 21/2017 z 29. novembra 2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 74/2018, podľa ktorého pre účely zákona o súdnych poplatkoch sa celým konaním rozumie konanie na súde prvej inštancie a konanie na odvolacom súde, ktoré sa končí právoplatným rozhodnutím veci odvolacím súdom. Súdom priznané oslobodenie od súdnych poplatkov zásadne zaniká právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým sa konanie o veci končí a na dovolacie konanie sa (ak nie je výrokom uznesenia, ktorým sa oslobodenie priznáva, výslovne určené inak) nevzťahuje.

36. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu zo 14. mája 2020 a právne závery v ňom uvedené možno vnímať ako jedno z možných a ústavne akceptovateľných riešení uvedenej procesnej situácie v konaní pred všeobecným súdom v prípade nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie.

37. Z uvedených dôvodov nemožno uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu zo 14. mája 2020.

38. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti osobitne neodôvodnil namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu.

Ústavný súd neidentifikoval skutočnosti naznačujúce porušenie označeného základného práva napadnutým uznesením okresného súdu, teda napr. zjavne neprimeranú dĺžku rozhodovania a pod.

39. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

40. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu